

ВІДВОЛІКАННЯ НА ТЕЛЕФОН ЗА КЕРМОМ – НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ЖИТТЯ

Безпечне керування автомобілем – складне завдання, яке потребує повної концентрації уваги. Тому відволікання під час руху є серйозним фактором ризику виникнення ДТП

Коли водії відволікаються, їхня увага розподіляється між «головним завданням» – водінням та «вторинними завданнями», непов'язаними з дорожнім рухом. Унаслідок цього водій гірше аналізує дорожню ситуацію, і йому складніше вчасно ухва-

лити рішення. Дослідження у різних країнах засвідчують, що основним та найнебезпечнішим видом відволікання є використання мобільних телефонів під час руху. Така поведінка в разі збільшує ризик потрапляння в ДТП та може погіршити наслідки аварії.

ТИПИ ВІДВОЛІКАННЯ ВІД ВОДІННЯ

Виділяють чотири типи відволікання водіння:

- візуальне, коли погляд зосереджений не на дорозі, а наприклад, на читанні або написанні повідомлення;
- когнітивне, коли увага та думки зосереджені не на дорозі, а, наприклад, на складній телефонній розмові;
- фізичне, коли руки зайняті не керуванням, а наприклад, тримають телефон;
- слухове, коли водій не може чути, що відбувається на дорозі, напри-

клад, через використання навушників або занадто гучний рівень звуку.

НЕБЕЗПЕЧНІ СМС

Однак найнебезпечнішим є читання чи написання повідомлень, адже воно одночасно містить фізичне, візуальне та когнітивне відволікання. Водії, які пишуть або читають повідомлення під час керування, мають у 20 разів більший ризик стати учасниками ДТП. Дослідження показали, що коли водій відводить погляд від дороги на екран мобільного пристрою при швидкості руху 50 км/год він проїжджає «наосліп» 64 метри. Відповідно, чим вища швидкість, тим довші такі «сліпі» ділянки (див. табл.). Навіть якщо водій стежить за дорогою, однак розмовляє по телефону, тримаючи його у руці, шанс потрапити в аварію зростає у 4 рази. Користування hands-free не надто поліпшує ситуацію: обидві руки при цьому лишаються вільними, але увага у будь-якому разі зосереджена на розмові, а не на дорозі.

НАСЛІДКИ ВІДВОЛІКАННЯ

Відволікання на мобільні телефони призводить до:

- більш тривалого часу реакції на дорожню ситуацію (особливо часу на початок гальмування та реакції на сигнал світлофора);
- погіршення здатності утримувати правильну смугу руху;
- зменшення поля зору (водії ймовірніше дивитимуться лише вперед, без використання периферійного зору і дзеркал);
- помилок в оцінці швидкостей і відстані до інших транспортних засобів.

Попри те, що користування мобільними за кермом є небезпечним, більшість водіїв в Україні не сприймають такі дії як велику загрозу. Хоча правила дорожнього руху забороняють водієві під час руху транспортного засобу користуватися засобами зв'язку, тримаючи їх у руці (п. 2.9 ПДР). І за це передбачений штраф у розмірі 425 грн.

Відстань, що проходить автомобіль «наосліп», коли водій читає повідомлення в телефоні

Швидкість, км/год	50	70	90	110	130
Відстань/ м	64	90	115	141	166

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Для оцінювання рівня користування мобільними телефонами восени 2017 року в межах Кампанії «За безпечні дороги» було проведено дослідження «Рівень користування мобільними телефонами серед водіїв в Україні». За його результатами, в будь-який момент

ми є державна кампанія у США – «U Drive. U Text. U Pay.», яка спрямована на виявлення водіїв, які користуються телефонами. Такі кампанії регулярно проводяться по всій країні. Для виявлення правопорушників залучають додаткові патрулі, які курсують різними районами в автомобілях під прикриттям, без полі-

Усі види користування гаджетами є небезпечними: розмова з утриманням приладу в руці, розмова через навушник (hands-free), приймання та здійснення дзвінка, читання і написання повідомлення, перевірка соціальних мереж, користування навігацією, фотографування тощо.

часу кожен п'ятий водій користується мобільним за кермом. При цьому 62,7% порушників тримали його біля вуха, 25,8% – тримали телефон у руці, читаючи або вводячи в нього інформацію, 11,5% – користувалися мобільним пристроєм, закріпленим на лобовому склі або передній панелі автомобіля. Аналогічні дослідження проводилися в інших країнах. Для порівняння: у США кількість водіїв, які відволікаються, становить 6%, у Великій Британії – 1,6 %.

цейського маркування. Водночас, проводиться активна медіакампанія, яка попереджає водіїв про небезпеки, які несе відволікання на електронні пристрої.

Мобільні телефони дедалі посідають важливіше місце у нашому житті, тож чимало водіїв звикають постійно користуватися гаджетами й не вважають загрозою відволікання на телефони під час керування. Тому просвітницькі кампанії мають доносити до суспільства думку, що така

Коли водій відводить погляд від дороги на екран мобільного пристрою при швидкості руху 50 км/год він проїжджає «наосліп» 64 метри

Міжнародний досвід доводить: щоб вирішити проблему використання телефонів за кермом, потрібна комплексна програма, яка включає просвітницькі кампанії та регулярні рейди патрульної поліції для виявлення порушників. Саме такі методи допомогли збільшити рівень користування ременями безпеки та знизити кількість випадків водіння у стані алкогольного сп'яніння.

Вдалим прикладом такої програ-

поведінка не менш неприйнятна, ніж водіння у нетверезому стані. Крім того, водії мають бути поінформовані про те, що користування телефоном із функцією hands-free може бути таким же небезпечним, як і розмова з утриманням приладу в руці.

Олеся ХОЛОПІК,
Андрій КЛИМЧУК,
Центр демократії
та верховенства права